

Байрымкѳулланы Науруз

84 (2 Рос-Кара) 6

Б 187

ЭСКИ

ДЖОЛЧУКЪЛА
ЧАКЪЫРАДЫЛА
АЛГЪА

**Карачаевский
научно-исследовательский институт**
Отдел литературы, фольклора и языковедения

Къарачай илму-излем институт
Адабият, фольклор эмда тил тинтиу бёлкюмю

Байрымкъулланы Науруз

**ЭСКИ ДЖОЛЧУКЪЛА
ЧАКЪЫРАДЫЛА
АЛГЪА**

НАЗМУЛА

Черкесск:
ИКО «Аланский Эрмитаж»
2011

ББК 84(2Рос-Кара)6-5

Б187

Печатается по решению Ученого
совета Карачаевского НИИ от
21.09.2011 г.

Адабият редакция:

Ёзденланы Альберт
Къарачай-Черкес Республиканы халкъ поэти,
Россия Федерацияны Махтаулу артисти,
педагогика илмуланы кандидаты

Аппаланы Билял
Къарачай-Черкес Республиканы халкъ джазыучусу,
Къарачай-Черкес Республиканы
маданиятыны махтаулу къуллукъусу

ISBN

Байрымкъулланы Науруз.

Б «Эски джолчукъла чакъырадыла алгъа...». Назмула. - Чер-
кесск: ИКО «Аланский Эрмитаж», 2011. - 59 с.

Поэтический сборник включает произведения молодого кара-
чаевского литератора, в том числе стихи периода его учебы в
Оксфорде (Великобритания) . В них затронуты темы лирико-
философского плана, духовных изысканий и гражданского долга.

ISBN 978-5-87757-169-3

Кара: 6192 © Карачаевский НИИ, 2011
© ИКО «Аланский Эрмитаж», 2011

ГОСУДАРСТВЕННАЯ
НАЦИОНАЛЬНАЯ БИБЛИОТЕКА
КАРАЧАЕВО-ЧЕРКЕССКОЙ
РЕСПУБЛИКИ
им. Х.Б. Байрамуковой

ДЕПОЗИТАРИЙ

АЛ СЕЗ

Нарт эпосдан башлаб, Дебо улу Кючюкге дери, андан бери атлаб Семенланы Исмилга келе, андан бери айланганда, Батчаланы Муссаны закий чыгъармаларын окъуб юрене, озгъан ёмюрню 50-чи джылларында туугъан тёлю поэзиябызны тамам да мийик дараджагъа чыгъаргъандыла деб, келеди кёлюме. Бююнлюкде Мамчуланы Дина, Ёзденланы Альберт, Лайпанланы Билял, чыртда бир-бирлерине ушамагъан, хар бири поэзияны кёгюнде энчи, джарыкъ джулдузча джанган уллу поэтле болгъанлары, кимге да хакъды. Мен да, аланы назмуларын окъуй, юрене, ана тилибизни байлыгына къууана, кёлюме келгенни назмугъа салыргъа кюрешгенме. Тюзюн айтыргъа бу арт кёзюуге дери «Я, араппин, менден сора джаш тёлюде ана тилде назму джазгъан джокъмуду? Асхакъ Темирден, мухаджирлени джарсыларындан, кёчгюнчюлюкню бушундан сау-эсен къалгъан ана тилибиз, сюрмелениб, тамам сыйдам болгъан кёзююнде эриб кетергеми тебрегенди? - деб къыйнала эдим.

Шукур Аллахха! Быйыл, мени къадарым Байрымкъулланы Ильясны джашы Науруз блатанышдырды! Науруз Черкесск шахарда туугъанды. Москвада финанс академияда

окъугъанды, Англияда Оксфорд университет-де да билимин ёсдюргенди, ингилиз тилни да уста биледи. Халкъыбыздан аллай билимли джашла чыкъгъанларына, тамам да къууанырчады. Алай болса да мени артыкъ да бек къууандыргъан Наурузну ана тилде назмула, хапарла джазгъаныды! Бизнича, озгъан ёмюрню 90-чы джылларында шахарлада тууб, шахарда ёсгенлеге ана тилни уста билирге къыйыныракъ да болгъанды. Алай болса да аталарыбыз, аналарыбыз бизни бла ана тилибизде сёлеше, арт джыллада кесибииз да билимибизни ёсдюре, бир кebleге кёре Науруз да, мен да ана тилибизни иги билгенбиз. Аллах айтса, бизни ызыбыздан келген тёлуге биз да ана тилде сёлеширкибиз, кесибииз билгенни юретирикбиз.

18 джылы толгъан Наурузну назмулары уа, кюмюшню джууб чыкъгъан къара сууча тазадыла. Бююнлюкню исси кюнюнде ана тилин кюсеген адам, Байрымкъулланы Наурузну назмуларындан тогъуб, тин «суусабын» къандырыр деб, бек ышанама.

Ёзденлени Шамил
Россия Федерацияны
Джазыучуларыны союзуну члени

Джолунг болсун, Науруз!

Ызыбыздан келген төлүгө сагъыш этгенлей джашайбыз: ала, туугъан Джуртларын, ана тиллерин, ёмюрледен келген адетлирибизни аякъ тюбге атмай, ёрге кёлтюрюб, дуу джандырыргъа излегенлерин ачыкъ кёргюзюб, бизни джюрегибизге рахатлыкъны орнатхан бла бирге кеслерини ызларындан сокъмакъ салгъанлагъа тыйыншлы юлгю болургъа онг табарламы ?

Ола лай болмаса, бизни бюгюн этгенибизден, джюрек джылыуну салыб кюрешгенибизден магъана боллукъ тюлдю, таб, джашауну татыуу да тас боллукъду - миллет ёзегин тас этген халкъны тамбласы джокъду. Дунияны башында «менме» деген ненча миллет, заманны хатерсиз тирменинде кесин сакълаялмай, башхалагъа тамал берген ашау болуб, атлары тарихде къалыб, кеслери думп болуб кетгендиле. Табигъатны ол ассы адети, ай медет, энтда джашайды, ол себебден бек сакъ болургъа керекбиз. Бу затланы айтханым, «бек анасы джыламаз» дегенлей, таймаздан тарихибизге, адабиятыбызгъа, маданиятыбызгъа къайгъырыргъа керекбиз.

Бир бек теренде эди халкъыбызны «джаны», Асхакъ Тимурну, Сталинни да сюргюнлеринден къайтыб, атын, эсин джуртун да тас этмеген таджал миллетибиз, бюгюнлюкде цивилизациягъа баш атыб, кесин талкъ этдириб къоймаз, деген ышанмакълыкъны джилтини

джюрегибизни джылытады. Аллах сакъласын ол джылыуну сууугъанындан.

Бизни тилибизден ариу тил болурму?! Ата-тюрк аны бютеу тюрк тиллени барындан да баш кёргени, анга шежде бергени, ол затха толу шагъатлыкъды. Мен бир алаамат назмула окъудум - ингил сезимледен толу, джюрек таза-лыкъдан согъулгъан, философия эмда акъылман оюмдан джасалгъан. Сейирлик анна тилибизни накъут-налмаз кюбюрчегине бошланыб, Аллах зауугъун кёрдюм. Ол назмуланы иеси джаш адам Байрымкъулланы Наурузду. Ол терен фахмусу болгъан поэтди - Аллахны бир чомарт кюнюнде туугъан болур. Шукурла болсун Аллахха бизни унутмагъаны ючюн, кёзюу кёзюуу бла миллетибизге акъылман эмда уллу фахмулары болгъан адамланы къызгъанмай бергени ючюн.

Наурузну назмуларындан аны энчи хаты, бай суратлау амаллары, оюмуну теренлиги, тилини байлыгъы, джашлыкъ бла къысха байламлы лирикасы « шо, мени бир кёрюгюз» деб къарайдыла. Кёрюрге излеген къой эсенг, излемеген да кёрлюкдю аланы.

Наурузну «Кечеги джолоучуну айтыуу», «Тукелликни джигитликге билейме», «Джыламукъдан тиек», «Джанкъылычны сюргенча», «Хорлатма» деген назмуларына, «Джюрекледен кёзле таба ишлей джол, Хей, джыламукъ, тёгюл къуру къууанчда!», «Кюйген джюрек бирде этед тесукъа, Шош къайгъыны къарамындан буюгъа», «Уучу бууну къуугъан кибик, къадарым Мени къуууб баргъан кибик кёре

ме» деген тизгинлерине, бир адам да сансыз къараяллыкъ тюлдю - ала джаш поэтни фахму къудуретини кюзгюсюдюле!

Былайда дагъыда бир затха мюкюл болдум. Джашлыкъны баш борчу, баш джумушу да суймекликди. Аны хар атламы да хар этген иши да, ол кючлю эмда сейир сезим бла байламлыды - ким да билгенден, суймеклик кёб тюрлю, кёб шартлы болады, сынаргъа излеген аны кеси сынасын. Алай а мен чертирге излеген буду. Бизни миллетде бир алапат нарт сёз барды: «Джашлыгъында джашлыкъ этмеген Къартлыгъында башлыкъ этмез», - деб. Алай эсе уа, Наурузну джюреги суймекликден толуду да, заман джетсе, хар затдан да алай толур, халкъыбызны бир онглу, деменгили дагъаны да болур, деб ийнанам. Наурузгъа уллу джюрек разылыгъымы саугъа эте, кесинги «Джашау джолда» деген назмунгда алгъышларынг кесинге джетсинле, дейме!

*Джюрек кючю - ийнам кючю болгъан эр,
Джетиученди «мурат» деген ышаннга.
Бек тилейме, Аллах, меннге ийнам бер
Джашау джолда хорлатмазча бораннга.*

Мамчуланы Дина
Къарачай-Черкес Республиканы
халкъ назмучусу

ЭМ БАШ ДЖИГИТЛИК

Халкъ махтаулу этген батыр Ганнибал
Аскерлерин Альп тауладан ётдюргенд.
Сюймекликни сезмей къалгъанд инарал:
Зам ёзенде аны румлу ёлтюргенд.

Этмесем да Ганнибалча джигитлик,
Джаш кёлюме шыйых сезим джол салат.
Джюрегиме къууанч берген сюймеклик,
Кюн таякъча, джашаууму джарытад.

Сюймекликни ауушундан ётелген -
Дунияда олду эм баш джигитлик!
Насыблыма инаралдан эсе мен:
Джюрегимдед Ол сезмеген сюймеклик!

ЁЛЮМСЮЗМЕ СЕН САУЛУКЪДАН

Къая башдан сеннге къараб,
Тамам учунуб,
Джюрегим алай болады,
Кетерча учуб.

Ариу, сен учундур мени,
Андан къызса къан :
Къанатсыз да учуучанды
Бек суйген инсан.

Сен кёл берсенг, тенгиз джетмез
Тобукъларыма.
От да чарпыу келтирелмез
Деу санларыма.

Суймеклигимди учургъан,
Отдан сакълагъан,..
Ёлюмсюзме, сен саулукъдан,
Мен бек суйген джан!

ДЖОКЪМУД БИР МАДАР?

Бирде джашау меннге кыйын кёрюнед,
Ангым джетмей осмакъларгъа кёб затны :
Джаш джюрегим, ариу, сеннге термилед,
Сен сезмейсе менде таза муратны :

Нек кыйнайды джюрегими шош къадар?
Нек этмейди экибизни ол а бир?
Дунияда джокъмуд анга бир мадар,
Болмаз кирик мыдахлыкъгъа мен джесир?

ТЮНЛЕРИМИ АЛДАЙМА

Кёрюнеди бирде тюнюм - чарс, букъу...
Арытады сагъышымы ол кемсиз.
Меннге себеб берген джангыз - нюр
джукъу,
Мен сюеме сени анда ишексиз.

Боламыды тюнде керти суймеклик?
Анга толун ийнанмайма бюгюн мен :
Ол сезимге бармыд мадар этеллик?
Тынгылама, бир джууаб бер, ариу, сен.

Сени эки кёзюнг - тюбсюз эки кёл,
Бир джомакълы сезим чыгъад аладан.
Ангыламай, бирде болса кёлум сёл,
Мен онгсузча кёрюнеме баладан.

Ол кёзюуде сеннге «дертчик» джетдириб,
Къарамынгы сагъышымдан айдайма.
Мен кесими суймегенча этдириб,
Себеб излеб, тюнлерими алдайма.

ТОЛУРМУ ТИЛЕГИМ?

Джюрек джарамы джашырыр ючюн,
Мен амалсыздан кюлеме.
Джашырыргъа уа джетмейди кючюм,
Бек тансыкъ болуб, ёлеме.

Кёкде нюр джулдуз, айтсанг а, меннге,
Нек кюйюб барад джюрегим?
Джазгъы аязчыкъ, айт, санаб тенгнге,
Толурму мени тилегим?

Мутхуз кечеде, чыкъса толгъан ай, -
Деб, сакълагъанчад суймеклик :
Къалай къыйын эд, асыры джашлай,
Суймеклик отда кюймеклик!

ТЁЗЕ БИЛСЕК

Унутургъа сени заман болушур,
Дарман болур джюрегимде джарагъа.
Джашарыкъма сезимими этиб сур,
Акъгъа, акъ, дей, къарады, дей, къарагъа.

Дарман керек болуб кёбге созулса,
Эригирми джюрек менден, мен андан?
Бу чаришде акъ сезими озулса,
Тохтарыкъмыд джюрек бек къыйналгъандан?

Тохтаб къалма, сюе билген джюрегим,
Джашау - сынау, сынау деген ташлы джол.
Суубу къалма суймекликден - тилегим,
Ташлы джолда бара, къурчдан къаты бол!

Дунияда тамам таджал джанла кёб,
Суйген джюрек тёзюмлюдю хар неден!
Тёзе билсек, таш джюрегин эритиб,
Ышартырбыз ариууму сен бла мен.

ТӨРМӘ = ЭТ

ЫШАНЫУ

Уллу Аллах, бир айт керти кьулунга,
Чарс тюшерча бу суймеклик джолума
Не этгемем? Къайда болур насыб джол,
Ким тюзетир, ким узатыр меннге кьол?

Аллах айтса, джолда чарс да чачылыр,
Суймекликни чууакъ кёгю ачылыр.

МУРАТЫМА ДЖЕТЕРМЕ

Мадар бармыд сени суймей кьояргъа,
Суймекликни нюр кьаласын ояргъа,
Сени эсге салмай, рахат джашаргъа,
Саны саудан джаны джокъгъа ушаргъа?

Огъай, ариу, кючюм джетмез ол затха,
Хазыр тюлдю келюм аллай азатха,
Ауур джюкню мен бойнума алалмам,
Суймеклигин джойгъан мурдар болалмам.

Дауум болмаз суймесенг да сен мени,
Джаным кибик сюерикме мен сени,
Сюесе, деб, сен да меннге салма дау,
Мен этелмез зат ючюннге болма джау!

Суйген инсан сууаблы иш этеди,
Талмай суйген муратына джетеди!
Мен кесими сен сюерча этерме,
Аллах айтса, муратыма джетерме!

МАГЪАНА

«Бу джашауда неди керти магъана?
Бу джашаугъа неди ара багъана?..
Нек келгенме мен а ма бу дунягъа?» -
Деб сорама, къарай чексиз аламгъа.

Чексиз алам узатханча меннге къол,
Сагъышларым джулдузлагъа сала джол,
Бир белгисиз дунялагъа барама,
«Магъанагъыз нед сизни?» - деб сорама.

«Сюймекликди бизде керти магъана,
Олду хар неге да ара багъана!» -
Деб джууабла къайтаралла инсанла -
Мен билмеген, танымагъан бир джанла.

«Джашаулары магъанасы сен эсенг,
Дунялары багъанасы сен эсенг,
Джюрегимде дайым джаша сюймеклик!» -
Дейме, тилей хар джаннга да игилик.

СЮЕ БИЛГЕНИМ САУГЪАМ

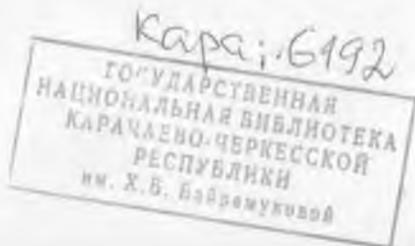
Уруб саркъгъан тау суу тенглик этелмез
Джаш тиними бола тургъан халына.
Джюрегим да къанны сюре урад тез,
Мен болама башлагъанча алына.

«Кесим айтхан» деген сени сезиминг
Бирде ушайд къобуб келген Къобаннга.
Бир кёзюуде чырт керексиз менлигинг,
Не джашырыу, ауур тийед ол манга.

Биз бир-бирибизни ангыламай болурбуз?
Арабызны «менлик» эте барад кенг,
Джаш ёсюмню шалт этгенча джангы буз,
Ол шарт этер суймекликни джер бла тенг.

Кёлюмдегин айтдым сеннге ичимден,
Нюр сыфатынг сурат болду эсиме,..
Сени мыдах кёзлеринге къараб мен,
Ийнан, айыб этдим кесим кесиме.

Суймеклигин саугъа этиб берген джан
Ол борчхамы беред таза сезимин?
Джашлыкъ этдим, мындан ары, сен ийнан,
Меннге саугъа сени сюе билгеним!

АЛЛАЙ ДЖЫР ЭТЕРМЕ

Сен мёлексе, ариулукъгъа юлгюсе,
Накъут кибик тазалыкъгъа белгисе!
Джесир болгъанд сеннге мени хур джаным,
Чыртда келмейд азатлыкъгъа чыгъарым.

«Сёзюм джетмейд кёлюмдегин тёгерге,
Болушугъуз!» - деб, къарайма мен ёрге,
Танг алада Чолпан джулдуз ышарад,
Кукалана, меннге нюрюн ашырад.

Ариуумдан ариу тюлсе сен да! - деб,
Джыр джазама хар сёзюмю эсеблеб,
Урулса да кебге хар бир бёлюмю,
Джазгъан джырым къандырмайды кёлюмю.

Ёсе келиб, ма ол кюннге джетерме,
Сеннге атаб мен аллай джыр этерме,
Кюзгюдеча кёрюннюкдю нюр сырым,
Халкъда дайым джырланлыкъды ол джырым!

ДЖАНКЪЫЛЫЧНЫ СЮРГЕНЧА

«Кюйген джюрек бирде этед тесукъа,
Шош къайгыны къарамындан буюгъа.
Белгисизлик атландырмайд бир джукъгъа...
Башлагъанмыд мени къаным уюргъа?» -

Деген сагъыш, ахсындыра бек терен,
Джанкъылычны кёз аллыма келтиред.
Джанкъылычны сюрюб, джетелмесем мен,
Ышанмакълыгъымы саудан ёлтюред.

КИШЕН САЛДЫНГ

Нек тюбедим, ариу, бир айт мен сеннге?
Ийнан, сенсиз бир тынч эди джашагъан –
Ие болуб тургъан джашил ёзеннге,
Бир эмилик туу аджирге ушагъан.

Нек тюбедим, ариу, бир айт мен сеннге?
Кишен салдынг мени азат эсиме,
Болалмайма ие мелхум ёзеннге,
Болумсузча кёрюнеме кесиме.

ДЖАНДЕТ ОЛДУ БОЛУР

Татлы умут туудуруучу джесирлик
Саугъанг болду мени туугъан кюнюме?
Мен биринчи кере сездим суймеклик,
Тюшюм кирген кибик болдум тюнюме.

Мен къараучу, нюр себиучю джулдузла
Энди мутхуз кёрюнелле кёзюме.
Тамам ариу шоркъулдайла тау суула,
Макъамларын теджей назму сёзюме.

Сеннге элтген меннге дайым джол болур,
Насыблыма ма бу джолну сынагъан!
Бу джашауда джандет деген ол болур -
Сени таза тылпыуунгдан тогъугъан?

СЫЙ-БАГЪА БЕРИРСИЗ

Мийиклеге чыкъгъан таза суймеклик,
Садакъ кирик, ачы сёзден тешилди.
Джели чыгъыб баргъан хауа шар кирик,
Суймеклигим джерге тюшюб тебреди.

Ол тиерми келиб джарсыу къаягъа?
Батылырмы джыламукъну кёлюнде?
Не болса да сезимиме сый-багъа
Бир берирсиз, сюелсегиз кёрюмде.

АНГАЛРОК

АРИУЛУКЪГЪА ТАБЫНУ

Сюелеме кесим джангыз шош кече,
Чексиз кёкде джудузлагъа къарайма .
Хар сагъышым рахат сезимге кёче,
Джюрегимде камсыклыкны хорлайма.

Кёзлерими мийикледен айырыб,
Ай джарытхан таула таба къараб мен.
Ангым саулай ариулукугъа табыныб:
«Аллах, сакъла!» - деб тилейме ичимден.

ХОРЛАТМА

Уучу бууну кьюугъан кибик, къадарым
Мени кьюуб баргъан кибик кёреме.
Болмагъанча къутулургъа мадарым,
Терс атлайма, алай, алкъын ёреме.

Къадарыма былай кемсиз бойсуннган
Онгсуз джанча нек кёреме кесими?
Бир кёзюуде сан тынчлыкъны онгсуннган
Сезимимден тазалайым эсими.

Къадарыма салайым да джер, джюген,
Не этеллик эсе да бир къарайым.
Эмиликни юретгенча этиб мен,
Миниб, кесим суйген джары барайым.

«Къадарына бой салдыргъан онглу джан!» -
Деб, айтырла мени суйген адамла.
Суймегенле, джанлаб мени аллымдан,
Амалсыздан берлиқдиле саламла.

Эх, джашлыгъым, болма, болма эринчек!
Сан тынчлыкъгъа сен кесинги алдатма.
Бир хорлатхан болуб къалыр юренчек.
Сен кесинги джазыуунга хорлатма!

АДЫС КЪАЧ ШАМД

Энтда джетди алтын кюзню заманы,
Кюнден кюннге кысхарады джарыкъ тюн.
Кюнню бетин джаба джерни тубаны,
Кёз кёргенни кысхартады ол бютюн.

Чыгъадыла бирде элия дауурла,
Махтаналла: «Къач бийлигин этер!» - дей.
Кёз ачдырмай бирде сары джангурла,
Кёкден джерге тюшедиле сёдегей.

Джашил ханс да къаудан бетли болады,
Чапракъланы мукъут этед сууукъ джел.
Эртденликде хар не къраудан толады,
Кышха хазыр боладыла сахар, эл.

ДЖАШАУ ДЖОЛДА

Джаясындан чыгыб баргъан садакъгъа
Ушатама бу джашауну барыуун.
Ийнан, ол да учар ючюн узакъгъа,
Кёб затлагъа джоучанды къарыуун.

Боран-гылан кюрешеди терсейтиб,
Аны баргъан ышанындан тайдырыб.
Ма анлайын болсакъ, джолну тюзетиб,
Биз баралмай башласакъ а, бек арыб,

Джюрек кючю - ийнам кючю болгъан эр
Джетиученди «мурат» деген ышаннга.
Бек тилейме, Аллах, меннге ийнам бер,
Джашау джолда хорлатмазча бораннга.

ЗАМАН

Тытдартысзакынып атырары джурдунушуну,
Тытдартысзакынып атырары джурдунушуну,
Тытдартысзакынып атырары джурдунушуну,
Тытдартысзакынып атырары джурдунушуну.

ЗАМАН

Заман деген ёмюрлени джояды,
Заман деген къалаланы ояды,
Суйсе, кёлню тенгиз кибик этед кенг,
Таулары да этиученди джер бла тенг.

Кючлюд заман, джожьду анда чырт арыу.
Суймекликге этелмейди ол къарыу!

СОРУУЛА

Къыйын болур джашау джюкню кёлтюрген?
«Андан эсе заманын бош ёлтюрген
Кёбге къыйын болур?» - дейме кесиме,
Кёб соруула келе мени эсиме.

«Сен кесинги «хан балача» этдирсенг,
Джашауунгу ишсиз-кючсюз ётдюрсенг,
Халкъынг сеннге берлик эсе «джалкъау» ат,
Нек келгенсе сен дуниягъа, Науруз, айт?!

Сюеринги ачыкъ кёлден суймесенг,
Миллетинги джарсыууна куймесенг,
Сен этмесенг ыз къоярча керти зат,
Нек келгенсе сен дуниягъа, Науруз, айт?!» -

Дегенча, бу бошалмагъан соруула
Къайгъырыуну чакъыралла эсиме.
«Аллах айтса, мен суйгенча болурла,
Муратла...», - деб, кёл этеме кесиме.

КЕЧЕГИ ШАХАРДА

Тау шахарым къарангыгъа бѣлениб,
Сан бир джаннган чырагъындан нюр урад.
Джюрегимде учунмакълыкъ тебиниб,
«Тангнга дери тансыкъ ал!» - деб буюрад.

Ишден арыб, солуйд таулу шахарым,
Татлы джукълайд, тамбла кюннге кюч ала.
Джукъламайбыз мен бла «чексиз насыбым»,
Джарыкъчыкъда кѣлеккеле бир бола

Джарыкъ джырны мурулдайды джюрегим:
(Эжиу эте Теберди бла Къобан суу,)
«Сакъларыкъма, тамбла да кел, мѣлегим,
Тансыкъ этиб, сен кѣлюю этме къуу».

ТИЛЕЙМЕ

Бир бош затха чурум табыб сёлешсем
Эсгермейин мен сени бла ёчешсем,
Арта кемсиз кыйналама мен анга,
Джукъламайын чыгыучанма мен тангнга.

Сагышымы кёз аллында сюелсенг,
Къарамайса, сёлешмейсе бир джукъ сен,
Къарамынгы этме, джаным, сен чалыкъ:
Нюр бетинге джарашмайды мыдахлыкъ.

Ол болумгъа кемсиз джарсыйд джюрегим,
Ийнан, сенсе ийнам берген мёлегим,
Ийнамымы къарамынг бла бузлатма,
Джара тюшген джюрегиме туз атма.

Джангылмагъан бир Аллахды, билесе,
Шыйых тюлме, тюз адамма, кёресе...
Терслигими кыйналгъан бла тёлейме,
Сен кёлкъалды болма меннге, тилейме,
Талай кере кыйтарама, кеч, дейме...

КЮУ АЙТЫРМА

Кёрюнгенчад къол аязда
Джюрегимде суймеклик.
Чайкъалады шош аязда,
Ташда ёсген гюл кибик.

Бек тилейме, ариу, сенден;
Сен ол гюлню юз да ал,
Сеннге саугъа болсун менден,
Джаягъынга, шо, бир сал.

Мен болурма эм насыблы,
Ариу, алай этсенг сен.
Этмесенг а, эм азаблы
Дуняда болуб мен,

Кюу айтырма суймекликге:
(Эжиу эте шош аяз.)
«Таш башында ёсген гюлге
Келлик тюлдю энди джаз :»

ДЖАШАУ

Ёз джашауум экибизге биргелей,
Кёб джыл бер! - деб, мен Аллахдан тилейме.
Алай, бирде сени тамам да терслей,
Мен кесимден айырыргъа излейме.

Ол кёзюуде ачыуланыб мен сеннге,
Онгум болмай сабырлыкъны табаргъа.
Уу излесем, табылмайды уу меннге,
Уу джылан да унамайды къабаргъа.

Ёз джашауум, акъыллыса сен менден,
Излемейсе менден айырылыргъа.
Мен камсык бла кюрешесе, болуб тенг,
Кенгджюрексе, къысхасыча айтыргъа.

Сен, эрикмей, меннге буруб эсинги,
Сабырлыкъ бла тюшюндюре хар затха,
Джашау, тамам суюджюресе кесинги,
Меннге бериб кесинги аманатха.

НЕК ?

«Былай болур ахыры, деб,
Келмей эди эсеме.

Атлаучанем мен эсеблеб :
Къайда кетдим терсеме?» -

Деб, сорурмем тенглеримден
Соруума бир джууаб?
Меннге керти джууаб берген,
Табар джанына сууаб :

Къайдан болсун джууаб берген,
Джууабы джокъ соруугъа?
Мен билмейме энди кимден
Керти джууаб сорургъа.

«Нек саталла сатмагъанны?» -
Деб, мен сордум шош кёкден.
Аууаз келди: « Джашчыкъ, аны
Бютюн кеч билликсе сен...»

КЕЧ СЕН МЕНИ...

Меджисуу джан ташха, таугъа табынганча,
Табынама сенде болгъан ариулукъгъа.

Джазыу сени кери этед, къызгъанганча :
Джаратылдың сен джаныма ауурлукъгъа.

Ариулугъунг меннге аллай ауурлукъду,
Кёлтюргенча бир джут адам кёб алтынны.
Джутну саны, мени джаным ауурукъду,
Сау этерге кючю джетмез бир дарманны.

Дарман олду - «сюеме» деб айтыр сёзюнг,
Ол сёзюнгю айталмайса сен тюнюмде.
Бу джууабсыз суймекликге таба тёзюм,
Кёрюченме, ариу, сени тюшлеримде.

Тюнлеримде кёрюр мадар табмай эсем,
Бек ашыгъыб сакълаучанма кечелени.
Тюшлеримде кёрюб, сеннге къучакъ керсем...
Айыб этме, кеч сен мени, кеч сен мени.

АЗАТ БОЛАЛМАЙМА

Санларымдан кетген кибик болуб джан :
Мен, магъана табмай, арыб джашаудан.
Уянмайын къалсам эди джукъудан,
Деб, джатама, себеб таба шошлукъдан.

Тийме меннге, тынчлыгъымы бузма сен!
Бир сезейим уюгъанын къанымы.
«Дайым тынчлыкъ» узакъ тюлдю тинимден,
Бир сынайым, анга бериб джанымы :

Къарангыды... Мен джарыкъгъа термиле,
Сыйырама ол «тынчлыкъдан» джанымы.
Джюрек ишлей, къантамырла кериле,
Мен сеземе джюрюгенин къанымы!

Ачылгъанча эшиклери тюрмени,
Мутхуз сезим кете мени ангымдан.
Кёзлерими ачдым-кёрдюм мен сени-
Джаратылгъан кибик болдум джангыдан!

Сагъышымда болду ма бу болгъан зат,
Болмай сени керти кёрюр мадарым.
Сюймекликден болалмайма мен азат,
Джангызлыкъгъа байласа да къадарым.

СОРУУ БЕЛГИ ХАР ДЖЕРДЕ

Штирлиц болалмайма мен,
Халны бек терк сезерча.
Асыры да джашма мен,
Излемимден безерча.

Неди мени излемим?
Неди кьайгы этдирген,
Сагышымы ёзегин
Минг джерлеге джетдирген?

Тёбеннгиде эм тёрде,
Сагышым болуб кёред.
Соруу белги хар джерде,
Мыртазакьча сюелед.

Билимим кёрюнед чёб,
Билмегеним - суу-салам.
Биле барсам кёбден кёб,
Соруула уа - сау алам.

ПОЕЗДДЕ

Мен к̄арайма терезеден узак̄лаг̄а,
Батхан кюнню к̄ызыл нюрюн ашырама.
Шош табиг̄ат салг̄ан мутхуз суратлаг̄а:
«Сау к̄алыг̄ыз!» - дейме, мыдах ышарама.

Поезд барад. Чарх тауушу бир мак̄амны,
Бир к̄ыяулу пластинкача, чайнаб турад.
Саг̄ышымы бойнуна мен к̄ыл арк̄анны
Атхан кибики..., тохтаб, бетин меннге бурад.

Таныг̄анма ол бияг̄ы джангызлык̄ны,
Мен таныг̄ан кюндеча, ол бирча турад.
Тенгинеча, меннге бериб так̄ырлык̄ны,
Кеси саг̄ыш эшиклеге аллын бурад.

Поездибиз, к̄арангыны ичин джыра,
К̄ычырады, так̄ырлык̄ны юркютеди.
Кесим к̄ала, мен джазсам да мутхуз джырла,
Поезд мени муратыма терк элтеди...

АТАМЫ ТУУГЪАН КЮНЮНЕ АЛГЪЫШ

Деу Москваны бораныны джесирча,
Мен кесими бюгюн алай кёреме.
Сени туугъан нюр кюнюнге джетерча
Мадар табмай, алгъыш-салам береме!

Къууанчлагъа джазыу кесек къызгъанчды,
Ашхылагъа чомарт болсун, буюрсун!
Туугъан кюнюнг, атам, меннге къууанчды,
Сен саулукъдан аллай кюнюм джюз болсун!

Сен сабырса, билимлисе, джигитсе,
Джюрегимде тауусулмаз муратса,
Мени ючюн отха, суугъа кирликсе,
Керек кюнде меннге учар къанатса!

Сени джашынг болгъан меннге насыбды!
Джашау джолда ёксюзлени кёреме,
Аллайланы джашаулары азабды.
Мен алагъа садакъачыкъ береме.

Сен саулукъдан, атам, тамам бёгекме!
Къоркъутмайды мени чыртда джашау джол!
Хар сёзюнге, кёлюм бла «хо» дерикме,
Къыйнамазгъа ант этеме, рахат бол!

Кёкге къараб, мен Аллахдан тилейме:
«СЕН, атама джашлыкъдача саулукъ бер!
Аны хаман онг болурун излейме,
Уллу Аллах, насыбларын кенгнге кер!»

АХЫР БОРАН

Мелхум тюзде «ашаб-ичиб» къарыу алыб,
Москвагъа джете келиб, тили чалыб,
Чалдышлагъа ура кесин, ачыб, талыб,
Кимге эсе да бируге кёлю къалыб,
Тёзелмейин, джюрексиниб сарын салыб,
Кючю джетсе, къат юйлени къояр чалыб :

Боран билед сарнагъан бла сый алмазын,
Бек биледи джазны аллын тыялмазын.
Ахыр кере джан тартады хариб боран.
Бек гюнахды кетерикге аман болгъан :

СОРУУЛА БЛА ДЖУУАБЛА

- Кимсе, бир айт, не игилик этгенсе?
Къарайма да, бек уллугъа кетгенсе :

- Аманлагъа кёре мен а тамамма,
Кертисича айтсакъ, бир тюз адамма -
Адамланы джарсыуларын кёреллик,
Керек болса, онгсузгъа къол береллик.
Ол джигитлик тюлдю, шохум, бил аны,
Ол борчуду джерде хар бир инсанны.
Аны ючюн излемейик биз махтау.
Болушдум, деб, чырт салмайыкъ артда дау.

- И-й, кимлеге юретесе сен акъыл,
Болмагъанча чырта сенден бир такъыл?

- Аманлагъа кёре мен а, тамамма,
Шыйыхлагъа кёре бир тюз адамма!

ТЮШЮНЮУ

Не ючюннге? Къалай? Къачан эм къайдан
Не боллугъун билелмейме мен кесим :
Джут ёлюмню кёлеккеси ызымдан
Айланнганча, джокълайд хаман бир сезим.

Тиним андан къоркъуб, къачад, абына,
Джыгъылады, тёнгерейди, тоб кибик.
«Джан алыучу» тири атлайд аллына :
«Аллах, Сен бер къутулурча тирилик!» -

Деб, ызыма джити къараб, кёреме,
«Къара бетде» танышланы бетлерин.
Мен, амалсыз болуб, салам береме,
Бир кесек сёл этелсем, деб, дертлерин.

Талай бетден къуралгъан ол къара бет,
Чакъырады: «Сен, мырдыгъа къонакъ бол!
Бу джашауда керек тюлдю уят-бет,
Терс кёрюнед бизге бу сен баргъан джол!..»

«Ангыладынг. Ибилис бла эсеблеб
Сёлеш, Науруз, энди анга къарама!
Ол джашаудан эсе ёлюм ашхы!» - деб,
«Бисмилля!» - деб, мен джолум бла барама..

ДЖЕНГИЛЛИКНИ ДЖУКЪЛАТАМА

Учуб келген суу тамчыгъа тутханча,
Къолумдагъы джаннган сернек бюртюкню.
Джюрегимде дженгиллигим къабынса,
Сабырлыкъгъа тута, «джюрек кюкюртню»,

Джукълатама. Себеб табад джюрегим :
Неден себеб табханын а, сен бир бил :
Неди, неди бу джашауда излеми?
Нек болама бир кёзюуде мен дженгил?

Хар неде да тамамлыкъны бек излеб,
Болмагъанын кёргенимид чурумум?
Ууакъ-тюек терсликлени мен «тюзлеб»
Джашамасам, алындырыр ачыуум, -

Деб, джюрекде дженгиллигим къабынса,
Сабырлыкъгъа тута «джюрек кюкюртню»,
Джукълатама, суу тамчыгъа тутханча,
Къолумдагъы джаннган сернек бюртюкню.

ТЕРСЛИГИМ БОЛГЪАНЧА

Кёкню бети къара къаннга киргенди,
Кёк терк джашнаб, джерни джарыкъ этгенди,
Элия да ачы ауаз бергенди,
Тамчы тама, буз мычымай джетгенди.

Тереклени башларындан урады,
Бутакъларын тюе, эниш басады,
Чапракъларын замансызлай джыртады,
Кёгетлерин уруб, джерге атады.

Буз, этерин этиб, кёзден тас болду,
Джау самолёт чыбыуулун этгенча.
Тереклеге къараб, кёлюм аз болду,
Къыйналама, менден заран джетгенча.

ТАРЫКЪСЫЗ УШАКЪЛА

«Тюнене бла эгизлеча бюгюнле,
Бир-бирине бютюн ушаш боз кюнле,
Къайры бара эселе да, баралла,
Ант этдирсенг, джюрегими джаралла!» -

Деучю, мени мутхузлукъну терслеген
Заманларым къалайлагъа кетдиле?
Тюлме бюгюн тамамлыкъны излеген,
Кёбле мени кеслерича этдиле.

Олтурама джукъ излемей бир джукъдан,
Кетген кюнню, «ох-ох-ох», деб ашыра.
Кёлюмдегин, мен тенгледен, джууукъдан,
Бир хазнамы джашыргъанча джашыра...

Бу тарыкъсыз ушакъла бла булджуна,
Бир кёзюуде «иш» табама кесиме.
Бир кесекден джарыкълыкъгъа учуна,
Сабийлигим тюшед мени эсиме...

ТЮШ

Мыйымы ичинде дауурбаз
Къагъылады, къакъгъан – бир сезим -
Сен сюесе мени аздан аз...
Аллах, бер, Аллах, бер, Сен, тѣзюм!

Хауа джетмей, джюрек терк урад,
Мен бола башлагъанма онгсуз ;
Дуния тѣгерек бурулад,
Кѣзлерим да этелле мутхуз.

Джыгъылама тюрсюз бир кѣлге,
Тунчугъа башлагъанма теркде.
Батыла теренден тереннге,
Джюрюш болмай башлайд джюрекде.

Сени нюр сыфатынг кѣрюнюб,
Мукъладисча тартды да ѳрге.
Болургъа башлагъанем да тюрб,
Чыкъдым мен хауагъа бла джерге.

Джукъумдан уяныб къычырдым:
Мен борчлума сеннге, ариуум!
Ёлюмню къолундан къутхардынг,
Сенсе, сен джашауум, джазыуум!

БЮГЮННЮ СУРАТЛАРЫ

БЮГЮННЮ СУРАТЛАРЫ

Дамсыз джашау! Джюрекледe басым джокъ...
Радио да аны айтыб юрешед.
Бек кёблени билгенлери - бычакъ, окъ...
Бош зат ючюн биреу бир бла ёчешед.

Сыйсыз сёзле джесирлейле орамны,
Ариулукъгъа табынмайды бюгюн кёз.
«Хахай-туай» джутада ариу макъамны,
Кимге керек ариу сурат, акъыл сёз?!

Эшитмейле бир-бирлерин адамла,
Иннетлерин айталмайла эсеблеб.
Бедиш эте болурламы аламла,
Бизге къараб: «Бютюн кийиклесиз!» - деб.

ТЫШ ДЖЕРДЕ

Шош джангызлыкъ джесир этиб ангымы,
Тансыкъ болуб, тау макъамгъа тынгылай.
Ма, атдырыб барама мен тангымы,
Узакъдады Ата Джуртум Къарачай.

Ингилиз джурт, бек сейирлик болса да,
Тубанлыды, джарашмайды хауасы.
Бери келиб, бир муратым толса да,
Сёл болмайды джюрегими къаугъасы.

Не излейме? Мен джашлыкъмы этеме?
Туугъан джерим тюшед хаман эсиме.
Сагъышымда Къарачайгъа кетеме,
Кел, деб, анам чакъырад да кесине.

Акъырынчыкъ къучакълайма анамы,
Башха джуртдан кёб хапарла айтама.
Саным мында, джаным юйде болгъанын
Эсгереме, кертиликге къайтама.

Шош джангызлыкъ джесир этиб ангымы,
Тансыкъ болуб, тау макъамгъа тынгылай.
Ма, атдырдым энтда мен бир тангымы,
Узакъдады Ата Джуртум Къарачай...

АТАМЫ СЁЗЮ

Сабий кылыкъ эте ангым,
Кёб джокъ затны бар сундум.
Тот кёреем мени «джангым»,
Кертиликге бойсундум.

Излемлерим бек шыкыртсыз,
Чырт кыайтмаздан кетдиле.
Этейим десем да сансыз,
Кесек тансыкъ этдиле.

Тансыкълыкъны кетерирча
Оноу сордум атамдан.
Ол мени «азат» этерча.
Былай айтды: «Аккырман!»

Сен келген джол бери дери -
Сабийлигинг ётген джол.
Учуукъда ары-бери
Учхан кибик эди ол...»

Уллу кылыкъ эте ангым,
Кёб бар затны джокъ сундум.
Тот кёреем мени «джангым»,
Кертиликге бойсундум.

КЕЧЕГИ ДЖОЛОУЧУНУ АЙТЫУ

Таукелликни джигитликге билейме.
Джюрегими батырлыкъгъа бёлейме,
«Я, Аллахым, Сен джол бер!» - деб, тилей-
ме.

Къоркъакъ сезим , мени таба къарама!
Къарангыны кёкюрегин джырама.
Кесим джангыз джолда кетиб барама.

Орамладан, айланчладан ётеме,
Тансыкъ болуб, учунган да этеме,
Аллах айтса, ариу, сеннге джетеме!

АЙ

Ауругъаны санын, джанын бек къыйнай,
Мууал болуб, бет къаны да болуб саз.

Джамбашыракъ болуб кёкде джарты ай,
Джыгъылмазгъа этген кибик дыгалас,
Таяныргъа кюрешеди Къой джолгъа :

Кесин чыртда алалмайды ол къолгъа.

Ким биледи, джарты айгъа не болду?

Кюнден джылыу табалмаймы ауруду?

Хар зат къуджур кёрюнеди кёзюнге,

Келмезлик зат келиученди эсинге,

Сюйгенингден джылыу табмай башласанг.

Мууал болуб, къыйылады джюрек, сан :

ТЕНГИМ, КЪЫЛ КЪОБУЗНУ БИР СОКЪ

Къыл къобузну ал да къолгъа,
Тенгим, чыкъ да сейир джолгъа,
Ич дуниянгы меннге бир ач,
Джюрек къайгъыланы бир чач.

Джыр бла джарыт мутхуз кюнню,
Иги тюшге ушат тюнню!
Джыр дуниянга джол тутайым,
Кертиликни унутайым :

Суйген къызым сюед мени!..
Сени хайырынгдан, сени!..
Тохтама да, тенгим, бир сокъ!
Джырдан сейир джерде зат джокъ!

ДЖЫЛАМУКЪДАН ТИЕК

Джюрекледен кёзле таба ишлей джол,
Хей, джыламукъ, тёгюл кьуру кьууанчда!
Бек тилейме, суйгенледен кери бол,
Суйген джанны сен санама джубанчха.

КЪАЙГЪЫРЫУ

Биреу тамам суюд джюрек тынчлыкъны,
Биреу джелге ёшюн тиреб кюрешед.
Кемсиз джашлай биреу сюред къартлыкъны,
Бир дамсыз къарт сабийле бла ёчешед.

Хар бири да кесин тюзге санайды,
Адамланы кебге къуяр мадар джокъ.
Ким да Аллах берген затны сынайды,
Этелмейле анга бир зат бычакъ, окъ.

Бир Аллахдан сора джокъду тамамлыкъ,
Хар бирибиз кесибибизча - тюз эм терс.
Адамла бла ёлчеленед адамлыкъ,
Хар ким билген ашхылыгъын этсин дерс.

Биз борчлубуз, сёзюбюзге бола сакъ,
Терсге ,«терс», деб, тюзге, «тюз», деб, айтыргъа.
Бир-бирибизге болмасакъ кёз-къулакъ,
Биз боллукъбуз кийикликге къайтыргъа.

АЛЛАХ АЙТСА

Бек кёблени ийнамлары тас болуб,
Аугъандыла, къобалмайла чырт ёрге.
Намыслыла бюгюн тамам аз болуб,
Бетсиз къауум чыгъыдыла чинг төрге.

Белгисизлик къалайлагъа элтеди?
Къайда, къачан тауусулур къыйын джол?
Джаш джюрегим тесукъа да этеди,
Кёл этеме мен кесиме: «Джигит бол!..»

Джюрегибиз таукелликге ачылыб,
Кюреш этсек кийикликни джыгъарбыз.
Төгережни басхан тубан чачылыб,
Аллах айтса, джарыкъ кюннге чыгъарбыз!»

АЛЛАХДАН ТИЛЕК

Я, Аллахым, адамлагъа ийнам бер!
Адамлыкъны хур чеклерин кенгнге кер!
Дженгилликге таш байласын хар бир эр!
Къазауатдан кери болсун саулай джер!

Бек тилейме, адамланы алай эт:
Ач болса да, тас болмазча намыс-бет,
Амалсыздан табынмазча зорлукъгъа,
Бугъоу салыб турур киби зарлыкъгъа!

Я, Аллахым, джуртсуз этме халкъланы!
Джыртхычлагъа ашатмазча хакъларын,
Аллай акъыл, аллай билим, къарыу бер!
Бек тилейме, онгсузунга бол нёгер!

Я, Аллахым, СЕН саулукъ бер атама,
Я, Аллахым, СЕН саулукъ бер анама,
Ачыууму, СЕН, алагъа сынатма,
Бири бирибизсиз этиб джылатма.

Я, Аллахым, кёлюбюзню этме сай.
Дайым джарыкъ бере бизге кюн бла ай,
Къралда къарнаш миллетлени къучакълай,
Ёмюрлюкге джашасын Шам Къарачай!

Башлары

Ал сөз.....	3
Джолунг болсун, Науруз!.....	5
ЭМ БАШ ДЖИГИТЛИК.....	8
ЁЛЮМСЮЗМЕ СЕН САЛУКЪДАН.....	9
ДЖОКЪМУД БИР МАДАР?.....	10
ТЮНЛЕРИМИ АЛДАЙМА.....	11
ТОЛУРМУ ТИЛЕГИМ?.....	12
ТЁЗЕ БИЛСЕК.....	13
ЫШАНЫУ.....	14
МУРАТЫМА ДЖЕТЕРМЕ.....	15
МАГЪАНА.....	16
СЮЕ БИЛГЕНИМ - САУГЪАМ.....	17
АЛЛАЙ ДЖЫР ЭТЕРМЕ.....	18
ДЖАНКЪЫЛЫЧНЫ СЮРГЕНЧА.....	19
КИШЕН САЛДЫНГ.....	20
ДЖАНДЕТ ОЛДУ.....	21
СЫЙ-БАГЪА БЕРИРСИЗ.....	22
АРИУЛУКЪГЪА ТАБЫНЫУ.....	23
ХОРЛАТМА.....	24
КЪАЧ.....	25
ДЖАШАУ ДЖОЛДА.....	26
ЗАМАН.....	27
СОРУУЛА.....	28
КЕЧЕГИ ШАХАРДА.....	29
ТИЛЕЙМЕ.....	30
КЮУ АЙТЫРМА.....	31
ДЖАШАУ.....	32
НЕК?.....	33
КЕЧ СЕН МЕНИ.....	34
АЗАТ БОЛАЛМАЙМА.....	35
СОРУУ БЕЛГИ ХАР ДЖЕРДЕ.....	36
ПОЕЗДДЕ.....	37
АТАМЫ ТУУГЪАН КЮНЮНЕ АЛГЪЫШ.....	38
АХЫР БОРАН.....	40
СОРУУЛА БЛА ДЖУУАБЛА.....	41
ТЮШЮНЮУ.....	42

ДЖЕНГИЛЛИКНИ ДЖУКЪЛАТАМА.....	43
ТЕРСЛИГИМ БОЛГЪАНЧА.....	44
ТАРЫКЪСЫЗ УШАКЪЛА.....	45
ТЮШ.....	46
БЮГЮННЮ СУРАТЛАРЫ.....	47
ТЫШ ДЖЕРДЕ.....	48
АТАМЫ СЕЗЮ.....	49
КЕЧЕГИ ДЖОЛОУЧУНУ АЙТЫУУ.....	50
АЙ.....	51
ТЕНГИМ, КЪЫЛ КЪОБУЗНУ БИР СОКЪ.....	52
ДЖЫЛАМУКЪДАН ТИЕК.....	53
КЪАЙГЪЫРЫУ.....	54
АЛЛАХ АЙТСА.....	55
АЛЛАХДАН ТИЛЕК.....	56

Байрамкулов Науруз.
Зовут в путь старые дороги...
Стихи
(на кар.-балк. языке).

Ред. А.М. Узденов, Б.А.Аппаев

Сдано в набор 23.11.2011 г.
Подписано в печать 27.11.2011.
Формат. Бумага. Усл.-печ. л. 2,4.
Заказ № 7370. Тираж 2000 экз.
Гарнитура «Book Antiqua» и «Arial».

Издательство ИКО «Аланский Эрмитаж».
369000. Карачаево-Черкесская республика.
г.Черкесск.
ул.Чкалова, 17а

Отпечатано с готовых оригинал-макетов
в ООО «Полиграфист-2».

**Он принадлежит к наиболее молодой
когорте карачаевских литераторов.
Яркая образность его творческих этюдов,
душевная неуспокоенность
и духовная цельность его лирического героя
отразили влияние как лучших традиций
национальной литературы, так и
проявление авторского дарования.**